महान नेता

रचना- ठाकुर मान लामा

पल्टाए अखबारका पानाहरु
कतै मेरो नाम छापिएको छ कि भनेर
तर कतै पाउदिन म
हुनु पर्ने हो
हिजो मात्र त्यत्रो
घाटी सुक्ने गरी भाषण गरेको
भाषण पछि आफ्नालाई रासन दे'को
खै त त्यसको बारेमा
त्यति मात्र हो र
जुलुसमा पछि पछि हिडेको
नमान्दा पुलिसको लठ्ठी खाएको
टाउको भरी टाँका लाउनु परेको
खै त्यसको बारेमा
त्यति मात्र हो र
घाइते भनी नेता भेट्न आएको
अवस्था देखि दुःख प्रकट गरेको
भर्त्सना बक्तव्य निकाल्छु भनेको
खै त त्यसको बारेमा
त्यति मात्र हो र
बाहिरी नेता बाट समेत फोन आएको
मेरा हाल अवस्था बारे जानकारी लिएको
अनि के के कुन्नि समर्थन र बिरोध जनाएको
खै त त्यसको बारेमा
म त जनताको सेवक
उनीहरुको सेवाको लागि के के गरीन र
कसको चाकरी गरीन र
मेरा जनताहरु गरीब छैनन् भनेर
देखाउन भए पनि पजेरो कहाँ चढिन र
उनीहरुले नै माया गरी दिएको कर, कमिसन
बाट ठुल ठुला महल ठड्याउने काम किन गरीन र
बिजुली बत्ती ल्याउन
कसलाई खोला नदी बेचिन र
तर खै किन
आज त्यस्तो हुदा पनि
म जस्तो महान नेताको बारेमा
एक अक्षर पनि कतै पाउदिन

दाग

रचना- ठाकुर मान लामा

आमा !
हेर तिम्रै सन्तानले
तिम्रो अस्तित्वमाथि दाग देखाए
म माथि बिभिन्न अलङकार थपेर
मलाई अछुत भने कसैले
कसैले कुजात भने
मैले बनाएका बस्तु छुनेले
मलाई चाहि अपबित्र भने
तिमी आफै भन आमा
कसरी म अछुत हुन पुगे
कसरी म कुजात हुन पुगे
कसरी म अपबित्र हुन पुगे
जबकी तिमीले नै मलाई
यस धरतीमा जन्म दिएकी थियौ
यसको काखमा हुर्काएकी थियौ
तर खै कसरी किन
म माथि यसरी अलङ्कार थपी
तिम्रो अस्तित्वमाथि
अछुत कुजात र अपबित्र जस्ता
दागका भिल्लाहरु ओड्याउन
खोज्दैछन्
भन्नेहरु भन्छन् जहिले पनि
यहाँ केवल छन् दुइटा जाती
एउटा नर अर्को नारी
तब म कसरी कुजातमा दरीन पुगे
सबैको जस्तो मेरो पनि
शरीरमा हाड छाला मुटु हुनुका साथै
नशामा राता रगत नै बगिरहेको छ
तब म कसरी छुनै नहुने अछुत हुन पुगे
स्वच्छ मनले बनाएको यो मन्दिर
जसरी पबित्रताको प्रतिमुर्ति बनेको छ
अहिले त्यहाँ मेरो उपस्थिति
किन अपवित्रताको चिन्ह बन्न पुगे
हे आमा !
तिमी त पवित्रताको देवी हौ
तिमी त ममताको खानी हौ
तर
मेरो नाउँमा
यहाँ जानी जानी
तिम्रो अस्तित्वमाथि दाग पोत्दैछन्
तिम्रो अस्तित्वमाथि दाग पोत्दैछन्